

# Ett starkt judiskt liv för framtida generationer

Presentation av utredningen om en nationell  
strategi för att stärka judiskt liv i Sverige

10 januari 2024

# Två viktiga förutsättningar för utredningen

1. Sveriges internationella åtaganden om skydd för nationella minoriteter och minoritetsspråk
2. Dialog och samverkan med den judiska minoriteten

# 1. Internationella åtaganden

- En av fem nationella minoriteter i Sverige
- Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter (ramkonventionen)
- Europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk (språkstadgan)

## 2. Dialog och samverkan med den judiska minoriteten

- Principen om självidentifikation
- Referensgrupp med personer i den judiska minoriteten
- Möten med judiska församlingar, föreningar och organisationer
- Öppna forum och samråd
- Möten med unga judar
- Med mera

# Hinder och möjligheter att leva ett judiskt liv

- Utbredd antisemitism
- Bristande trygghet och säkerhet
- Barn och unga särskilt utsatta
- Ökad antisemitism i sociala medier
- Utmaningar att leva ett judiskt vardagsliv
- Färre möjligheter att leva judiskt utanför storstäderna
- Brister i minoritetspolitikens genomförande

# Hinder och **möjligheter** att leva ett judiskt liv

- Judisk renässans
- Starkt judiskt civilsamhälle
- Öppenhet och stolthet bland unga judar
- Stark kunskaps- och utbildningstradition i den judiska minoriteten
- Intresse för judiskt liv och judisk kultur
- Uppsving för jiddisch
- Omfattande offentliga satsningar på jiddisch

# Nationell strategi för att stärka judiskt liv i Sverige

Fokus på överföringen av judisk kultur och jiddisch till yngre och framtida generationer



# Nationell strategi för att stärka judiskt liv i Sverige 2025-2034

- Tioårigt åtagande
- Nationell samordnare leder arbetet
- Omfattar stat, kommuner och regioner
- Inleds med ett jubileumsår för att högtidlighålla 250 år av etablerat judiskt liv i Sverige
- Genomförs i nära dialog och samverkan med den judiska minoriteten



# Fem målsättningar för strategin

1. Judar i Sverige kan leva öppet, tryggt och säkert
2. Det finns goda möjligheter att leva ett judiskt liv och att överföra judisk kultur och traditioner till barn och unga
3. Det finns stärkt kunskap, utbildning och forskning i judiska studier och om judiskt liv
4. Judisk kultur och svensk-judiskt kulturarv är mer synligt i det svenska samhället
5. Det offentligas arbete med jiddisch är relevant och framåtsyftande

# Judar i Sverige kan leva öppet, tryggt och säkert

- Viktig grundprincip att judars trygghet och säkerhet är samhällets ansvar
- Uppföljning av statsbidraget för säkerhetshöjande åtgärder
- Fortsatt uppdrag till Polismyndigheten att bekämpa hatbrott mot judar
- Fördjupad studie av antisemitiska hatbrott
- Fortsatt arbete mot antisemitism i skolan
- Förlängt åtgärdsprogram mot antisemitism
- Andra säkerhetsåtgärder bör övervägas

# Det finns goda möjligheter att leva ett judiskt liv och att överföra judisk kultur och traditioner till barn och unga

- Översyn av definitionen av konfessionella inslag i skollagen
- Hänsyn till judiska helgdagar i skola och utbildning
- Åtgärder för att långsiktigt säkerställa möjligheten till brit milah i Sverige bör övervägas
- Stärkt möjlighet att beakta äldres behov av att upprätthålla sin kulturella identitet inom äldreomsorgen
- Stöd till utgivning av litteratur om judiskt liv för barn och unga

# Det finns stärkt kunskap, utbildning och forskning i judiska studier och om judiskt liv

- Stimulansbidrag för judiska studier i årskurs 7–9
- Undervisningsmaterial om den judiska minoriteten ska tas fram av Statens skolverk
- Satsning på folkbildning för ökad kunskap om judisk kultur och det svensk-judiska kulturarvet
- Stärkt högskoleutbildning i judiska studier
- Stärkt forskning i judiska studier och om nutida judiskt liv i Sverige

# Judisk kultur och svensk-judiskt kulturarv är mer synligt i det svenska samhället

- Jubileumsår 2025
- Ett judiskt informationscentrum
- Förstärkt vård av judiska byggnader och platser
- Satsning på Judiska museet för att synliggöra det svensk-judiska kulturarvet
- Förstärkt stöd till det judiska civilsamhället
- Uppmärksammande av judiska högtider och helgdagar

# Det offentligas arbete med jiddisch är relevant och framåtsyftande

- Viktigt att främja jiddisch i Sverige
- Långsiktiga förutsättningar för Språkcentrum för jiddisch
- Centralt med uppdrag och särskilda medel till Lunds universitet om utbildning av jiddischlärare och utbildning i jiddisch
- Relevanta prioriteringar av arbetet med jiddisch

# Ta strategin från ord till handling

- En nationell samordnare inom ramen för kommittéväsendet ska leda arbetet med strategin
- Centrala myndigheter för genomförandet av strategin ska utses
- Pilotkommuner för att bedriva ett utvecklingsarbete för att stärka judiskt liv ska utses
- Genomförandet av strategin ska ske i nära dialog och samverkan med den judiska minoriteten

# Uppföljning och utvärdering av strategin

- Arbetet som genomförs inom ramen för strategin för judiskt liv ska följas upp av den nationella samordnaren
- Strategin ska utvärderas efter halva strategiperioden med utgångspunkt i strategins målsättningar och fokusområden



# Kostnader för strategin

- Runt 60 miljoner kronor år 2025 och 2026
- Knappt 50 miljoner kronor år 2027
- Runt 30 miljoner kronor årligen 2028–2034